

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

30 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Gordilă Nicolae,

Judecători – Guzun Ion, Covalenco Elena, Catan Liliana și Diaconu Iurie,

juducând în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Odobescu Ghenadie în numele succesorului părții vătămate, Condriuc Vladislav, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 28 septembrie 2017, în cauza penală privindu-l pe

*Burlac Igor Xxxxx, xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xx*

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță: 17.02.2017 – 28.06.2017;*

2. *instanța de apel: 17.07.2017 – 28.09.2017;*

3. *instanța de recurs: 21.11.2017 – 30.01.2018;*

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Edineț, sediul Central din 28.06.2017, Burlac Igor a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 149 alin. (1) Cod penal și cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod procedură penală, i s-a aplicat o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip miînchis.

În conformitate cu art. 90 Cod penal, s-a dispus neexecutarea pedepsei cu închisoarea aplicată lui Burlac Igor, dacă în termenul de probă de 2 ani condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și prin comportamentul exemplar și muncă cinstită va îndreptăți crederea ce i se acordă.

În conformitate cu art. 90 alin. (6) Cod penal, Burlac Igor a fost obligat de a nu-și schimba domiciliul fără consimțământul organului competent.

Acțiunea civilă înaintată de succesorul victimei Condriuc Iurii a fost admisă în principiu în latura prejudiciului material, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate, Condriuc Iurii, în latura prejudiciului moral a fost admisă parțial dispunându-se încasarea de la inculpatul Burlac Igor în beneficiul succesorului părții vătămate, Condriuc Iurii a prejudiciului moral în mărime de 50000 lei.

Acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate, Condriuc Iurii, în latura încasării cheltuielilor de judecată a fost admisă dispunându-se încasarea de la inculpatul Burlac Igor beneficiul succesorului părții vătămate, Condriuc Iurii, a cheltuielilor pentru asistență juridică în mărime de 6000 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Burlac Igor la 05.08.2015 aproximativ ora 18:00, fiind angajatul SRL "Rusagro-prim", efectuând lucrări de descărcare a îngrășămintelor minerale, pe teritoriul SRL "Rusagro-prim", din camionul de model "Kamaz" n/î xxxxx, cu ajutorul autocarei de model „Monitou MT 1235F”, încalcând prevederile pct. 3.5 al instrucției de securitate și sănătate în muncă pentru șoferi de încărcătoare, nr. 21 aprobată prin ordinul nr. 22/2 din 23 februarie 2011, efectuând manevra înapoi, din imprudență l-a călcat cu roata din partea dreaptă spate a autocarei, pe angajatul SRL "Rusagro-prim", Condriuc Iurie, care în rezultatul leziunilor corporale primite a decedat.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr. 01 din 05.01.2016, decesul cet. Condriuc Iurie a survenit în rezultatul vătămarilor corporale grave, periculoase pentru viață, produse prin acțiunea traumatică a unui corp dur contondent, posibil la data și circumstanțele indicate.

Astfel prin acțiunile sale intenționate Burlac Igor a comis infracțiunea prevăzută de art. 149 alin. (1) Cod penal - *lipsirea de viață din imprudență*.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Ghenadie Odobescu în numele succesorului părții vătămate, Condriuc Vladislav, care a solicitat admiterea apelului, casarea parțială a sentinței Judecătoriei Edineț din 28.06.2017 în partea aplicării măsurii de pedeapsă în privința lui Burlac Igor în baza art. 149 alin. (1) Cod Penal, rejudecarea cauzei și emiterea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, de condamnare a ultimului la pedeapsă penală cu executare, adică fără aplicarea art. 90 Cod penal.

În motivarea apelului declarat a invocat că dreptul tuturor cetățenilor RM privind

accesul liber la justiție este protejat de Constituție prin art. 20, astfel alin. (1) stipulează expres următoarele „orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime”, iar alin. (2) menționează că „nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție”.

La fel a menționat, că Constituția RM ocrotește dreptul cetățenilor prin art. 119 „folosirea căilor de atac” de a ataca încheierile, hotărârile și deciziile judecătorești, drept folosit de părțile interesate și organele de stat competente, putând exercita căile de atac, în condițiile legii.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 6 alin. (1) CEDO, dreptul la un proces echitabil - orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Scopul procesului penal este reglementat de art. 1 Cod de procedură penală, astfel alin. (2) prevede: „procesul penal are ca scop protejarea persoanei, societății și statului de infracțiuni, precum și protejarea persoanei și societății de faptele ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea lor legată de cercetarea infracțiunilor presupuse sau săvârșite, astfel ca orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale și nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală și condamnată”.

Arată, că cu sentința emisă de instanța de fond la data de 28.06.2017 în privința lui urlac Igor în baza art. 149 alin. (1) Cod penal nu este de acord.

A considerat, că acțiunile cet. Burlac Igor au fost calificate și apreciate de instanță superficial, deși cazul este unul de rezonanță și are ca rezultat decesul unei persoane, asupra ultimului a fost dispusă neexecutarea pedepsei cu închisoare, fapt pe care l-a considerat unul ilegal și inequitabil în raport cu cele comise.

A statuat, că potrivit art. 77 alin. (1), lit. b) Cod penal, la stabilirea pedepsei se consideră circumstanțe agravante provocarea prin infracțiune a unor urmări grave.

Prin stipularea de la lit. b) alin. (1) al art. 77 Cod penal, trebuie să se înțeleagă urmările grave care nu sunt incluse în componența de infracțiune în calitate de semne ale elementelor componenței de infracțiune respectivă.

Prin urmări grave se înțeleg daunele secundare (auxiliare), netipice (atipice) pentru acțiunea sau inacțiunea dată care mărește considerabil nivelul de gravitate al infracțiunii

săvârșite.

Practica judiciară recunoaște drept astfel de urmări: moartea oamenilor, revocarea de daune grave persoanei, pieirea în masă a animalelor, cauzarea unor daune materiale în proporții mari sau în proporții deosebit de mari etc., toate acestea fiind în același timp semne ale componenței de infracțiune; aceste urmări grave trebuie să fie într-un raport causal cu infracțiunea săvârșită care poate fi intenționată sau din imprudență.

A indicat, că instanța a lăsat fără apreciere această circumstanță agravantă, ceea ce a dus la emiterea unei sentințe ilegale.

Este incontestabil faptul că pierderea unui părinte, indiferent de vârstă constituie un stres semnificativ, modificând trăirile și concepțiile descendenților, mai ales în cazul probării unor relații apropiate.

Suferința cauzată prin decesul părintelui este cu atât mai puternică în contextul în care ea vine în mod neașteptat, printr-o moarte violentă, care nu a fost precedată de probleme de sănătate sau de o suferință.

Astfel, decesul unei persoane apropiate (în cazul de față al unui părinte), constituie o emoție violentă, care modifică personalitatea individului, sensibilizându-l la alte emoții de același fel și generându-i o tulburare sufletească. Acest eveniment trebuie însă corelat cu gradul de previzibilitate al decesului, posibilitatea descendenților de a se descurca în continuare singuri, dependența de ajutorul lor, material și emoțional, tipul și cauza decesului, gradul de apropiere al persoanelor, structura personalității subiecților în cauză, toate acestea putând influența adaptarea moștenitorilor persoanei, prin depășirea șocului emoțional traversat.

În susținerea poziției sale s-a referit și la prevederile art. 75 alin. (1) Cod penal: „Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia”.

Instanța face referire la articolul supra numit în sentința din 28.06.2017, însă aplică o pedeapsă prea blândă, care nu poate fi considerată echitabilă cu fapta care a dus la decesul lui Condriuc Iurie.

Potrivit art. 61 Cod penal, pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului

lipsuri și restricții ale drepturilor lui proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și e suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

Totodată, dispoziția art. 90 Cod penal, obligă instanțele de judecată să indice expres în hotărârea adoptată, motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei, însă instanța nici nu a motivat aplicarea acestor prevederi, dar s-a limitat doar la enumerarea circumstanțelor pe care le consideră atenuante.

A considerat, că lipsirea de viață a unei persoane, chiar dacă a fost săvârșită din imprudență, nu poate fi proporțională cu pedeapsa ce i-a fost aplicată cet. Burlac Igor, considerând că i-a fost atribuită o pedeapsă prea blândă.

Practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este eficientă nici pentru corectarea infractorului, nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

A considerat că cerința art. 75 alin. (1) Cod penal, de a aplica o pedeapsă echitabilă, constituie o cerință a principiului echității în dreptul penal, care obligă instanța să-i aplice infractorului o pedeapsă legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze celelalte scopuri ale pedepsei penale (art. 61 alin. (2) Cod penal).

A evidențiat, că potrivit revistei practicii judiciare cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a criteriilor generale de individualizare a pedepsei penale sunt menționate următoarele: „Pornind de la criteriile prevăzute de art. 7 și 75 Cod penal, pedeapsa trebuie să fie legală, personală, aplicativă și moralizatoare, egală pentru toți infractorii și inevitabilă...”.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 28 septembrie 2017 a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de către avocatul Odobescu Ghenadie în numele succesorului părții vătămate, Condriuc Vladislav, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că, efectuând o apreciere obiectivă a aspectelor de fapt și de drept ale cauzei prin prisma probelor acumulate pe caz și cercetate în cadrul ședinței de judecată, a ajuns la concluzia privind legalitatea sentinței adoptate.

În opinia instanței de apel, instanța de fond a respectat cerințele dispozițiilor art. 364¹ alin. (1) și (4) Cod de procedură penală.

Sancțiunea art. 149 Cod penal, prevede ca pedeapsă închisoare până la 3 ani, în

cazul aplicării prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod procedură penală, aceasta se reduce cu 1/3, limita pedepsei aplicabile în cazul lui Burlac Igor fiind de 2 ani închisoare.

Prin urmare și pedeapsa penală în cazul din speță în cauza inculpatului Burlac Igor e stabilită în limitele prevăzute de lege.

La individualizarea pedepsei, s-a ținut cont și de prevederile art. 61, 75 și 78 Cod penal și anume că inculpatul Burlac Igor se învinuiește de comiterea unei infracțiuni mai puțin grave, de personalitatea acestuia care este căsătorit, că inculpatul are la întreținere doi copii minori, este angajat în câmpul muncii, anterior nu a fost judecat, pentru prima dată a comis o infracțiune din imprudență, mai puțin gravă.

Astfel, instanța de fond, a numit inculpatului o pedeapsă în corespundere cu normele legale, pedeapsă care va duce la atingerea scopului pedepsei penale, totodată fiind respectate criteriile de individualizare a pedepsei, și corect a ajuns la concluzia că inculpatul se poate îndrepta fără executarea reală a pedepsei închisorii, motivând pe deplin în sentință concluziile sale în vederea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, prin prisma normelor legale internaționale care invită statele să încurajeze procurorii și judecătorii de a folosi cât mai mult posibil alternativele de detenție, în scopul de a rezolva problema creșterii numărului deținuților în închisori.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Odobescu Ghenadie în numele succesorului părții vătămate, Condriuc Vladislav, prin care solicită casarea hotărârilor judecătorești, rejudecarea cauzei și emiterea unei decizii prin care Burlac Igor să fie condamnat la pedeapsă penală cu executare, invocând argumente similare celor invocate în cererea de apel (f.d. 185-189 vol. II).

6. Procurorul a depus referință privind opinia acestuia asupra recursului declarat de către avocatul Odobescu Gh. în numele succesorului părții vătămate, Condriuc Vl., invocând că acesta urmează a fi respins, ca inadmisibil, deoarece judecând cauza, instanțele inferioare, just au constatat circumstanțele de fapt și de drept privind aplicarea pedepsei inculpatului în strictă conformitate cu prevederile art. 61, 75, 79 Cod penal și art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

7. Judecând motivele recursului în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează, că acesta urmează a fi respins din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să respingă recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea

condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat). Recursul este nefondat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Conform art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în baza temeiurilor stipulate în acest articol.

În speță, se constată că recurentul nu invocă expres nici unul din temeiurile de casare prevăzute în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, totuși reieșind din argumentele formulate de inculpat, Colegiul constată că criticile acestuia sunt subsecvente erorii de drept cuprinse în pct. 10) al normei menționate, care prevede că, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul în care s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

În același timp, se notează că, recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de fond, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor reținute în sarcina inculpatului, respectiv în această parte Colegiul penal nu se va expune, însă critică hotărârea contestată în partea executării pedepsei, solicitând excluderea prevederilor art. 90 Cod penal.

Prin urmare, verificând actele cauzei, raportat la alegațiile inculpatului, Colegiul penal conchide asupra netemeinicii acestora, având la bază următoarele raționamente.

Instanța de recurs, analizând textul deciziei atacate constată, că la stabilirea pedepsei instanțele ierarhic inferioare au acordat deplină eficiență prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, instanța de apel motivându-și soluția în sensul art. 415 Cod de procedură penală, just menținând sentința atacată.

Prin urmare, Colegiul penal va respinge ca fiind neîntemeiate argumentele recurentului cu referire la faptul că, instanțele de fond incorect au aplicat în privința inculpatului prevederile art. 90 Cod penal, considerând că pedeapsa aplicată nu este proporțională cu gravitatea infracțiunii săvârșite.

Astfel, Colegiul penal consideră, că în mod just instanța de apel a menținut sentința primei instanțe, concluzionând că la soluționarea chestiunii cu privire la pedeapsa inculpatului, instanța echitabil a stabilit categoria și măsura de pedeapsă, relevând în cuprinsul sentinței circumstanțele cauzei și anume gradul prejudiciabil al faptei comise, persoana celui vinovat, circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea, corect menționând că scopul pedepsei poate fi atins fără punerea în executare a pedepsei.

Așadar, Colegiul penal reține că, lui Burlac Ig. în baza art. 149 alin. (1) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa închisorii pe un termen de 2 ani, iar în temeiul art. 90 Cod penal, executarea acesteia a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani.

Conform alin. (1) art. 90 Cod penal, în vigoare la momentul judecării cauzei, prevedea că, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând obligatoriu în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și termenul de probă, iar aceste prevederi potrivit dispoziției alin. (4) al aceleiași norme nu se aplică în cazul persoanelor care au săvârșit infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave, precum și în cazul recidivei.

Revenind la prezenta speță, Colegiul menționează că, sancțiunea art. 149 alin. (1) Cod penal, în baza căruia a fost condamnat Burlac Ig., la data comiterii infracțiunii prevedea pedeapsa cu închisoare de până la 3 ani, iar potrivit prevederilor art. 16 Cod penal, aceasta face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, în speță nefiind prezentă starea de recidivă.

Respectiv, după ce a stabilit pedeapsa potrivit tuturor criteriilor generale de individualizare a pedepsei, continuând operațiunea de individualizare cu privire la săvârșirea infracțiunii, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, instanța de judecată poate dispune neexecutarea pedepsei aplicate vinovatului. Astfel, suspendarea condiționată, ca mijloc de individualizare a pedepsei, conferă instanței de judecată posibilitatea ca, pe lângă stabilirea cuantumului pedepsei, să se pronunțe și asupra modului de executare.

Condițiile privind acordarea suspendării condiționate a executării pedepsei prevăzute de art. 90 Cod penal se referă la: pedeapsa aplicată și natura infracțiunii; circumstanțele cauzei și persoana infractorului, aprecierea instanței că scopul poate fi atins și fără punerea în executare acesteia.

Astfel, faptul că inculpatul a comis pentru prima dată o infracțiune din imprudență, mai puțin gravă, a recunoscut vina (cauza fiind examinată în procedură simplificată), s-a căit sincer de cele comise, are la întreținere doi copii minori, anterior nu a fost judecat, au permis instanței de judecată, să-i aplice lui Burlac Ig. o pedeapsă

echitabilă, care corespunde prevederilor art. 7, 61, 75 și 90 Cod penal, hotărâre, pe care Colegiul penal o apreciază ca fiind corectă și legală.

Prin urmare, ținând cont de toate împrejurările cauzei, având în vedere atât principiul umanismului, prevăzut de art. 4 Cod penal, cât și prevederile art. 61 alin. (2) Cod penal, instanța de recurs consideră că nu este rațională executarea pedepsei reale cu închisoare de către inculpat, iar instanța de apel just a conchis de a menține aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, fiindu-i suspendată condiționat executarea pedepsei pe termenul de probațiune, deoarece careva interdicții la aplicarea acestei norme nu se atestă.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că concluziile la care a ajuns instanța de apel privitor la menținerea sentinței de condamnare a inculpatului Burlac Ig. cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, sunt obiective și întemeiate, nefiind identificată prezența vreunei erori judiciare invocate de recurent, care ar putea servi drept temei de casare a deciziei contestate.

Prezența circumstanțelor nominalizate permit instanței de recurs să concluzioneze asupra respingerii recursului declarat ca inadmisibil cu menținerea hotărârii contestate.

8. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E:

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de către avocatul Odobescu Ghenadie în numele succesoriului părții vătămate Condriuc Vladislav, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 28 septembrie 2017, în cauza penală privindu-l pe pe **Burlac Igor Xxxxx**, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **27 februarie 2018**.

Președinte:

Gordilă Nicolae

Judecători:

Guzun Ion

Covalenco Elena

Catan Liliana

Diaconu Iurie